

Årsberetning 2013

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	3
AFSNIT I: Det Psykiatriske Patientklagenævn.....	4 - 5
1.1. Sammensætning	
1.2. Kompetenceområder og opgaver	
1.3. Defenition af sags- og afgørelsesbegræb	
AFSNIT II: Antal sager, sagsfordeling m.m.....	5
AFSNIT III: Principielle problemstillinger.....	6

FORORD

Det Psykiatriske Patientklagenævn i Grønland afgiver hermed sin første årsberetning.

Tidligere kunne afgørelser om tvangsindgreb påklages administrativt til Justitsministeriet efter den dagældende lov om sindssyge personers hospitalsophold. Efter at sagsområdet, anvendelse af tvang i psykiatrien, blev overført til Grønland i 2008 påbegyndtes det lovforberedende arbejde til udfærdigelse af en ny psykiatrilov for Grønland. Inatsisartutlov nr. 24 af 3. december 2012 om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien (Psykiatriloven) trådte i kraft den 1. juli 2013.

Det Psykiatriske Patientklagenævn er oprettet i henhold til Psykiatrilovens § 41. Nævnets opgaver er at behandle klager over tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvangsbehandling, tvungen opfølgning efter udskrivning, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, beskyttelsesfiksering, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer samt aflåsning af døre i afdelingen.

Patientklagenævnet skal hvert år offentliggøre en beretning om dets virksomhed. Årsberetningen skal udarbejdes i samarbejde med Dronning Ingrid's Hospitals Psykiatriske afdeling, og årsberetningen har derfor været forelagt Dronning Ingrid's Hospitals Psykiatriske afdeling inden offentliggørelsen. Dronning Ingrid's Hospitals psykiatriske afdeling havde ingen bemærkninger til årsberetningen.

Efter Psykiatrilovens § 41 består Det Psykiatriske Patientklagenævn af en advokat som formand, Landslægen og en repræsentant fra en patientforening, der repræsenterer de sindslidende.

Landslægeembedet varetager Det Psykiatriske Patientklagenævns sekretariatsopgaver.

AFSNIT I: Det Psykiatriske Patientklagenævn

1.1. Sammensætning

Patientklagenævnets formand var i 2013 advokat Anita Strauss Sørensen. Som stedfortræder for formanden var udpeget advokat Jesper Müller.

Det lægelige medlem af Patientklagenævnet var i 2013 Landslæge Flemming Kleist Stenz, og stedfortræder for det lægelige medlem har været sygeplejerske i Landslægeembedet Turid B. Skifte.

Formand for Den Psykiatriske Patientforening Esekias Therkelsen har været udpeget som medlem af Patientklagenævnet, og der har ikke været udpeget noget stedfortræder for Esekias Therkelsen i 2013.

Sekretariatet for Patientklagenævnet har i 2013 været varetaget af kontorfuldmægtig Tania Broberg fra Landslægeembedet.

1.2. Kompetenceområder og opgaver

Det Psykiatriske Patientklagenævn behandler klager over beslutninger om tvangsforanstaltninger, som beskrevet ovenfor i forordet.

Det Psykiatriske Patientklagenævnets sager fremkommer ved klager fra patienter, der under indlæggelsen på den Psykiatriske afdeling har været udsat for en af de ovenfor anførte former for tvang. Klagen sendes til nævnet enten ved patientrådgivers mellemkomst eller ved at klagen fremsættes skriftligt eller mundtligt overfor hospitalets personale, der så formidler klagen videre hurtigst muligt sammen med sagens øvrige akter (lægens erklæring, patientjournal, indlæggelsespapirer, tvangsprotokoller m.m.).

Det Psykiatriske Patientklagenævn kan ved sin afgørelse enten afvise klagen, f.eks. fordi den falder udenfor nævnets kompetence, eller realitetsbehandle klagen. Når nævnet realitetsbehandler en klage, kan Det Psykiatriske Patientklagenævnets afgørelse gå ud på, at et tvangsindgreb godkendes, eller at indgrebet findes at være foretaget med urette. Ved klage over en beslutning om tvangsbehandling kan nævnet endvidere godkende eller tilsidesætte beslutningen.

Hvis der er tale om en klage over tvangsbehandling, der er tillagt opsættende virkning, skal Det Psykiatriske Patientklagenævn træffe sin afgørelse inden for 7 hverdage. Ved klage over andre tvangsindgreb skal nævnet træffe afgørelse snarest muligt, og hvis afgørelsen ikke er truffet inden 14 dage efter, at klagen er modtaget af Det Psykiatriske Patientklagenævn, skal nævnet underrette patienten og patientrådgiveren om årsagen, og om hvornår afgørelsen kan forventes at foreligge.

Det Psykiatriske Patientklagenævnets møder holdes på den Psykiatriske afdeling på Dronning Ingrid's Hospital. Til mødet indkaldes overlægen, patienten, patientrådgiveren samt evt. andre relevante medarbejdere på den Psykiatriske afdeling. Det Psykiatriske Patientklagenævnets afgørelse træffes i umiddelbar forlængelse af mødet, og det tilstræbes, at afgørelsen fremsendes til sagens parter 1-2 hverdage efter mødet.

1.3. Definition af sags- og afgørelsesbegreb

En sag defineres som patientens klage eller klager til Det Psykiatriske Patientklagenævn, som bliver behandlet på et bestemt møde. Klagen defineres som én klage uanset hvor mange klagepunkter, der måtte være tale om. Hvis den samme patient på et senere tidspunkt indgiver en ny klage over en tvangsmæssig foranstaltning, er der tale om en ny sag.

En afgørelse er defineret som en godkendelse eller tilsidesættelse af et tvangsindgreb. Denne definition betyder, at en sag godt kan indeholde flere afgørelser. Træffer Det Psykiatriske Patientklagenævn f.eks. afgørelse vedrørende flere ensartede tvangsindgreb, f.eks. 3 tvangsfikseringer, tæller det statistisk som 3 afgørelser.

Ligeledes hvis en afgørelse indeholder både en godkendelse, f.eks. af iværksættelse af en tvangstilbageholdelse, og en tilsidesættelse, f.eks. af opretholdelsen heraf, tæller dette statistisk som 2 afgørelser.

AFSNIT II: Antal sager, sagsfordeling m.m.

Det Psykiatriske Patientklagenævn har i perioden fra Psykiatrilovens ikrafttræden pr. 1. juli 2013 til 31. december 2013 modtaget 3 sager, som alle er realitetsbehandlet, dvs. der er ingen afviste eller tilbagekaldte sager.

Det Psykiatriske Patientklagenævns gennemsnitlige sagsbehandlingstid har i 2013 været 15 dage. Det bemærkes, at sagsbehandlingstiden regnes fra sagens modtagelse i Det Psykiatriske Patientklagenævn til afgørelsens afsendelse til patienten. Sagsbehandlingstiden omfatter således også den tid, der går fra Det Psykiatriske Patientklagenævn modtager patientens klage til alle relevante oplysninger og dokumenter er indhentet. Ligeledes indgår i sagsbehandlingstiden også lørdage, søndage og helligdage.

Der er i 2013 modtaget 1 klage over tvangsbehandling, hvor sagen havde opsættende virkning. Denne sag blev behandlet på 11 dage. Det bemærkes, at klagen oprindeligt bestod af en lægeerklæring, hvoraf fremgik, at patienten ikke ville give sit samtykke til tvangsbehandlingen, men ikke at patienten specifikt havde klaget over overlægens beslutning om tvangsbehandling. Der medgik derfor nogle dage til afklaring af, om der forelå en egentlig klage fra patienten, se nærmere nedenfor under afsnittet Principielle problemstillinger.

Hovedreglen for Det Psykiatriske Patientklagenævns behandling af klager er, at nævnets møder afholdes på den Psykiatriske afdeling på Dronning Ingrid's Hospital. I alle 3 sager i 2013 er der således afholdt møde på den Psykiatriske afdeling.

I Det Psykiatriske Patientklagenævnets afgørelser er eksplicit anført, hvorvidt der har deltaget læge, patient og patientrådgiver i behandlingen af en sag på et nævns møde.

Overlægen, patienten og en patientrådgiver har i 2013 deltaget i alle 3 møder.

Antal af afgørelser i 2013 fordelt på de enkelte tvangsforanstaltninger	
Tvangsindlæggelse	1
Tvangstilbageholdelse	1
Tvangsfiksering	1
Tvangsbehandling, medicinsk	2
Antal afgørelser i alt	5

I alle afgørelser godkendte Det Psykiatriske Patientklagenævn det påklagede tvangsindgreb.

Det Psykiatriske Patientklagenævn skal efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren indbringe sine afgørelser vedrørende tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførelse, tvangsbehandling,

tvungen opfølgning efter udskrivning i henhold til § 17, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, beskyttelsesfiksering, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer, samt aflåsning af døre i afdelingen for retten efter reglerne i retsplejeloven for Grønland, kapitel 28.

Der er i 2013 modtaget 1 klage over en afgørelse fra Det Psykiatriske Patientklagenævn vedrørende tvangsbehandling, som blev indbragt for retten. Klagen blev efterfølgende frafaldet af patienten under et retsmøde.

AFSNIT III: Principielle problemstillinger

På baggrund af det relativt beskedne antal sager, som Det Psykiatriske Patientklagenævn i 2013 har behandlet, har der ikke været anledning til at tage stilling til mange principielle spørgsmål.

Dog har der været drøftelser mellem Det Psykiatriske Patientklagenævn og overlægen på Psykiatrisk afdeling om, hvor meget der skal til, før patientens nægtelse af at give samtykke til en behandling skal anses for at være en klage.

Det er i den forbindelse Det Psykiatriske Patientklagenævnets vurdering, at det forhold, at patienten nægter at give sit samtykke til en foreslået behandling, ikke i sig selv er tilstrækkelig til at betragte dette som en klage. Der skal således en form for handling eller tilkendegivelse til fra patientens side, for at en beslutning om tvangsbehandling kan prøves i Det Psykiatriske Patientklagenævn.

Forløbet må efter Det Psykiatriske Patientklagenævnets opfattelse være, at patienten informeres, motiveres, gives betænkningstid osv. vedrørende den påtænkte behandling. I det omfang patienten herefter ikke giver sit samtykke til behandlingen, må lægen træffe en beslutning om tvangsbehandling, som ledsages af en klagevejledning og evt. med inddragelse af patientrådgiveren. Hvis ikke patienten eller patientrådgiveren på dette tidspunkt giver udtryk for at ville påklage afgørelsen, hvilken klage herefter vil have opsættende virkning, må tvangsbehandlingen iværksættes. Patienten vil efter iværksættelse af tvangsbehandlingen på almindelig vis kunne påklage beslutningen.